

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

כ' באדר תש"ף, 16 במרץ 2020

טיפול מרחוק בתלמידים – ע"י מטפלים ממקצועות הבריאות

טיפול באמצעות אומנויות – במצב בו לא ניתן לקיים שגרת לימודים סדירה

מסמך למפקחים ולמנהלים

מדריכות ארציות למקצועות הבריאות וטיפול באמצעות אומנויות

הטיפול מרחוק מתקיים במטרה לקיים המשך מתן מענה ורצף טיפולי ככל שניתן, לתלמידים השוהים בביתם בשל הפסקת הלימודים במוסדות החינוך. הטיפול מרחוק במערכת החינוך, כפוף להנחיות משרד הבריאות, כפי שמופיעות בחוזר מנכ"ל מאי 2019 וכולל תמיכה מקצועית מרחוק בהורים ובצוותים. התערבות טיפולית זו, מתקיימת בתנאים האפשריים והמאפשרים, תוך כוונה להקפיד על עקרונות יסוד בהתערבות טיפולית: הסכמה מדעת, הבטחת רצף טיפולי, ניהול הרשומה, אבטחת המידע, סודיות רפואית ואחריות מקצועית.

מסמך זה כולל חשיבה והנחיות כלליות לכל מקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אומנויות, מסמכים המפרטים הנחיות ייחודיות לכל מקצוע מופיעים בנפרד.

רציונל

כמו בשגרה, גם בעתות חירום, למטפלים ממקצועות הבריאות ומטפלים באמצעות אומנויות במערכת החינוך, כישורים וידע מקצועיים, שמאפשרים להם לתרום לתלמידים ולמערכת במספר היבטים:

- קיום קשר להחזקה ולהכלה של התלמיד
- הצעת כלים שונים להתמודדות עם אתגריו של כל תלמיד
- עידוד להבניה ושמירה על סדר יום, הצעות ליצירת שגרה חלופית, שתורמת להרגעה ולתפקוד תקין ככל האפשר
- שמירה על רצף הקשר הטיפולי, שיקל על חזרה מיטבית לשגרה בבוא העת
- יש לפעול בשותפות עם ההורים/המשפחה בפעילות הטיפולית, על פי שיקול דעת המטפל, צורכי התלמיד ונכונות ההורים

אמצעים

- פעילות במגוון אמצעי תקשורת זמינים, בהם יוכלו המטפלים השונים לקיים את הקשר, כגון: מרחבים וירטואליים, טלפון קווי, טלפון חכם (סמארט-פון), אפליקציות ייעודיות ועוד
- קשר באמצעות וואצאפ מהווה תשתית זמינה ומידית, שמאפשרת לכל אחד להתבטא בזמנו החופשי, או לחילופין בזמן מפגש מתוכנן. כמו כן, ניתן להעביר באמצעות וואצאפ תוצרים אותם יוכל המטפל לשמור להמשך

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

- לגבי תלמידים שיכולתם המילולית מוגבלת – התקשורת תוכל להתקיים באמצעות/בתיווך ההורים ובאמצעות תת"ח
- שימוש באמצעי קשר זמינים עם ההורים, על מנת ליישם את תכני הטיפול בפעילות היומיומית בסביבה הביתית
- שימוש במרחב וירטואלי כגון חדר זום ניתן לקיים עם תלמיד יחיד (בתמיכת בן משפחה במידת הצורך), או עם קבוצת תלמידים בו זמנית
- המטפל ימלא טבלת מעקב (מצ"ב דוגמה), שתאפשר לזהות מקרים קיצוניים ולשתף הצוות החינוכי-טיפולי במהלך התקופה ולאחריה

התנהלות מערכתית

- תיאום ההתערבות הטיפולית המתוכננת עם מנהל מתי"א/ בית הספר /מנהלת הגן
- תכנון ותיאום אופי ההתערבות בין מטפלים שונים של אותו תלמיד, בדגש על ייחודיות של כל מקצוע ועל מנת למנוע כפילויות
- יידוע מחנכת/ מנהלת הגן, על כוונתנו ליצור קשר עם התלמידים המטופלים, תוך דיון משותף בסוגיות שעולות בעניינם
- יצירת קשר עם הורי התלמידים לקבלת הסכמתם לתמיכה מקצועית מרחוק על ידי מטפל ממקצועות הבריאות וטיפול באמצעות אומנויות
- הטיפול מרחוק יתקיים באמצעות שיחות טלפון, וואטצאפ, google meet, מיקרוסופט טימס או זום
- יצירת קשר עם התלמידים עצמם
- במידת הצורך והאפשרויות – יהיה שיתוף הורים בפעילויות הטיפול
- שמירה על קשר רציף עם הגורמים החינוכיים, הטיפולים ועם הורי התלמידים
- קיום שיחות משוב מתוכננות עם המחנכת/מנהלת הגן, בתדירות של אחת לשבוע לפחות, לצורך שיתוף, עדכון והיוועצות הדדיים

תמיכה מקצועית למטפלים

- מערך ההדרכה השגרתי יישמר ככל הניתן, על פי הנחיות משרד החינוך
- בתיאום בין מומחה/ית התחום למודרכים, יוחלט על קיום מפגשים בקבוצות או בקשר אישי. המפגשים יוכלו להתנהל באופן מתוקשב, על פי עדכונים של משרד החינוך והתארגנות אישית של הצוותים
- מומחית התחום תיענה לכל פניה בנושא היוועצות מקצועית על מקרים מדאיגים
- מומחית התחום תהווה כתובת לפניה ולתמיכה אישית במטפל/ת – על פי צורך
- תלמידים או הורים הזקוקים למענה מקצועי טיפולי נוסף/אחר, יופנו לצוות המוסד החינוכי (מנהל/ת, יועצ/ת, פסיכולוג/ית, מחנכת)
- הדרכה לשימוש באמצעי תקשורת טכנולוגיים תינתן במידת הצורך ע"י גורמים מקצועיים רלוונטיים במוסד החינוכי
- במסמכים המופנים למטפלים מהמקצועות השונים, פורטו דוגמאות והצעות לפעילויות בתחומם

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

טבלת מעקב קשר מטפל – מטופל במהלך תקופת חירום (דוגמה, מיועדת למילוי במחשב)

שם המטפל/ת: _____ מקצוע: _____ מוסד חינוכי: _____

תאריך	שעה	שם המטופל	סוג תקשורת	נושא מרכזי	צורך בהתערבות נוספת